

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

Güvenlik Bilimleri Dergisi, Kasım 2025, Cilt:14, Sayı:2, 90-109

doi: 10.28956/gbd.1615324

Gendarmerie and Coast Guard Academy

Institute of Security Sciences

Journal of Security Sciences, Kasım 2025, Volume:14, Issue:2, 90-109

doi: 10.28956/gbd.1615324

Makale Türü ve Başlığı / Article Type and Title

Araştırma / Research Article

İnfaz ve Koruma Memurlarının Mesleki Yaşantılarının Psikososyal Yansımaları

Psychosocial Reflections of the Professional Lives of Correctional Officers

Yazar(lar) / Writer(s)

Merve Nur Gamze YAVUZ, Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Türkiye, m.yavuz1@ogr.iuc.edu.tr, ORCID: 0009-0002-0469-0937

Can ÇALICI, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Türkiye, can.calici@istanbul.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9145-681X

Bilgilendirme / Acknowledgement:

-Yazarlar aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadırlar:

-Makalemizde etik kurulu izni ve/veya yasal/özel izin alınmasını gerektiren bir durum yoktur.

-Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Bu makale Turnitin tarafından kontrol edilmiştir.

This article was checked by Turnitin.

Makale Geliş Tarihi / First Received : 07.01.2025

Makale Kabul Tarihi / Accepted : 02.12.2025

Atıf Bilgisi / Citation:

Yavuz G.N.M., ve Çalıcı C., (2025). İnfaz ve Koruma Memurlarının Mesleki Yaşantılarının Psikososyal Yansımaları, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 14(2), ss 90-109. doi: 10.28956/gbd.1615324

İNFAZ VE KORUMA MEMURLARININ MESLEKİ YAŞANTILARININ PSİKOSOSYAL YANSIMALARI

Öz

Amaç: İş ortamı, bireylerin sağlığını etkileyen önemli sosyal unsurlardan biridir. Çalışmamızda iş ortamı gereği travmatik yaşantılar ve ilişkili faktörlerle karşılaşma olasılığı yüksek meslek gruplarından biri olan infaz ve koruma memurlarının mesleki yaşantılarının psikososyal yansımalarının incelenmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Çalışmamız nitel araştırma yöntemleriyle yürütülmüş; 10 katılımcıyla dijital ortamda yarı yapılandırılmış formlar doğrultusunda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler, tematik analiz yöntemiyle incelenmiştir. **Bulgular:** Analiz sonucunda 16 tema belirlenmiştir. Katılımcıların birçoğu, suçlularla sürekli yüz yüze olmanın ruhsal açıdan zorlayıcı olduğunu belirtmiştir. Kadın katılımcılar, vardiya sisteminin ebeveynlik ve aile yaşantılarını zorlaştırdığını ifade etmiştir. Tüm katılımcılar, kurumsal düzeyde ruhsal destek mekanizmasının eksikliğine dikkat çekmiştir. Bununla birlikte, yapılan mesleği sevmenin tükenmişliği önleyici bir faktör olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar, iş yaşantılarını özel hayatlarına yansıtılamaya özen göstermekte ve boş zamanlarını çoğunlukla sevdikleriyle birlikte açık alanlarda yapılan sosyal etkinliklerle değerlendirmektedir. **Sonuç:** İnfaz ve koruma memurlarının meslek kaynaklı stresörlere maruz kalmaları, kadınlar için aile yaşantısını zorlaştıran fiziki unsurlar ve kurumsal sosyal destek eksikliği, bireysel ve kurumsal destek programlarının geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ceza İnfaz Kurumu; Hapishane, İnfaz ve Koruma Memuru; Gardiyan,

PSYCHOSOCIAL REFLECTIONS OF THE PROFESSIONAL LIVES OF CORRECTIONAL OFFICERS

Abstract

Objective: The workplace is a significant social factor affecting individuals' health. This study aims to examine the psychosocial reflections of the professional experiences of correctional officers, a profession with a high likelihood of encountering traumatic experiences and related factors due to the nature of the work environment. **Method:** This study was conducted using qualitative research methods. Semi-structured interviews were conducted with 10 participants in a digital environment. The data were analyzed using the thematic analysis method. **Findings:** Sixteen themes were identified through analysis. Many participants stated that constantly being face-to-face with criminals is psychologically challenging. Female participants expressed that the shift system makes parenting and family life more difficult. All participants highlighted the lack of institutional psychological support mechanisms. However, it was also noted that having a sense of commitment to their profession is a protective factor against burnout. Participants emphasized their efforts to keep work-related experiences separate from their personal lives and reported spending their free time mostly engaging in social activities in open spaces with their loved ones. **Conclusion:** Exposure to work-related stressors, physical factors that challenge family life for women, and the lack of institutional social support reveal the necessity of developing individual and institutional support programs for correctional officers.

Keywords: Correctional Institution; Prison; Correctional Officer; Prison Guard

GİRİŞ

Günlük yaşamda bireylerin sağlığını etkileyen birçok sosyal, ekonomik ve politik faktör bulunmaktadır. Bu faktörler arasında, bireyin zamanının büyük bir bölümünü geçirdiği iş ortamı önemli bir yer tutar (Piko, 2006). İş ortamı yalnızca mesleki performansı değil, aynı zamanda bireyin fiziksel ve ruhsal sağlığını da doğrudan etkileyen sosyal bir çevredir. Özellikle olumsuz çalışma koşulları, uzun çalışma saatleri, belirsiz görev tanımları, düşük kontrol algısı ve örgütsel destek eksikliği; stres, tükenmişlik ve çeşitli psikolojik zorlanmalara yol açabilmektedir (Siegrist, 1996). Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization, 2010), sağlıklı bir iş ortamını; çalışanların güvenliğini, refahını ve psikososyal ihtiyaçlarını destekleyen fiziksel ve sosyal koşullar bütünü olarak tanımlamaktadır. Bu nedenle, iş yerinde ortaya çıkan stres faktörlerinin yalnızca iş yaşamını değil, bireyin genel yaşam kalitesini, sosyal ilişkilerini ve uzun vadede sağlığını da olumsuz etkileyebileceği anlaşılmaktadır. İş ortamında maruz kalınan stres faktörlerinin kronikleşmesi durumunda; kardiyovasküler hastalıklar, depresyon ve uyku bozuklukları gibi ciddi sağlık sorunlarının gelişme riski önemli ölçüde artmaktadır (Kivimäki ve ark., 2012). Bu bağlamda, özellikle yüksek risk altında çalışan ve yoğun baskı altında bulunan meslek gruplarında, iş ortamının yapısal özellikleri ile çalışan sağlığı arasındaki ilişki çok daha kritik bir önem taşımaktadır. Bu noktada, ceza infaz kurumlarında görev yapan infaz ve koruma memurları, iş ortamlarının niteliği gereği yüksek düzeyde fiziksel ve psikolojik risklerle karşı karşıya kalan meslek gruplarından biri olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışanlar; görevleri sırasında sıkça şiddet, yaralanma ya da ölüm gibi travmatik olaylara doğrudan veya dolaylı şekilde maruz kalmakta, bunun yanı sıra intihar girişimlerine tanıklık etmekte, mahkûmlar tarafından tehdit edilmekte ve kundaklama ya da isyan gibi yüksek riskli durumlarla başa çıkmak zorunda kalmaktadır (Denhof & Spinaris, 2016). Üstlendikleri sorumlulukların yanı sıra, çalıştıkları ortamın doğası gereği sürekli olarak hayati tehlike içeren unsurlarla etkileşimde bulunmaları, infaz ve koruma memurları açısından önemli bir stres kaynağı oluşturmaktadır (Finn, 1998). Bu nedenle yalnızca mesleki görevlerin yerine getirilmesine değil, aynı zamanda ruhsal dayanıklılığı artıracak kişisel ve mesleki becerilerin geliştirilmesine yönelik destekleyici planlamaların yapılması büyük önem taşımaktadır (Armstrong, Atkin-Plunk & Wells, 2015). Literatüre göre, ceza infaz kurumlarında çalışan ruh sağlığı profesyonelleri ve tüm personeli kapsayan çalışmalar oldukça fazladır. Ancak, sadece infaz ve koruma memurlarına odaklanan araştırmalar sınırlıdır. Bir çalışmada, katılımcıların %24,2'sinde depresyon, %8,7'sinde anksiyete belirtileri

görülmüştür (Kaya, Çilli & Güler, 2003). Türkiye’deki bazı araştırmalar ise iş stresi, psikolojik dayanıklılık, tükenmişlik, sosyal destek ve baş etme tarzlarının; görev türü, kıdem ve vardiyaya göre farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur (Durak, Şenol-Durak & ark., 2008; Koç, 2014). Örneğin Koç (2014), Alanya Ceza İnfaz Kurumu’nda vardiyalı çalışanların iş doyumunun gündüz çalışanlara göre daha düşük olduğunu, ancak demografik faktörlerin tükenmişlik üzerinde etkisi olmadığını bulmuştur. Benzer şekilde, Durak ve arkadaşları (2008), sosyal destek eksikliği ve olumsuz baş etme tarzlarının psikolojik sorunları artırdığını göstermiştir. Bu veriler ışığında, infaz ve koruma memurlarına yönelik çalışmaların çoğu iş stresi, iş tatmini ve örgütsel bağlılık üzerine yoğunlaşmıştır (Lambert & Paoline, 2008). Ayrıca, cinsiyet, ırk ve yaş gibi demografik değişkenlerin ruh sağlığı ve iş deneyimleri üzerinde etkili olduğu da vurgulanmaktadır (Armstrong & Griffin, 2004). Ayrıca uluslararası literatüre bakıldığında infaz ve koruma memurlarının yalnızca genel psikolojik rahatsızlıklarla değil, travma sonrası stres bozukluğu (PTSD), depresyon ve anksiyete gibi klinik düzeyde sorunlarla da sıkça karşılaştığı belgelenmiştir. Örneğin, ABD’de bir cezaevi görevlileri çalışmasında %53,4 oranında PTSD belirtileri görüldüğü bildirilmiş ve örgütsel destek, iş tatmini gibi faktörler de bu belirtilerle güçlü biçimde ilişkili bulunmuştur. Travma sonrası stres bozukluğu (PTSD), depresyon ve anksiyete gibi klinik düzeyde sorunların yüksek prevalansı, infaz ve koruma memurlarının ruh sağlığını tehdit eden önemli faktörlerdir (Jaegers ve ark., 2019) Bununla birlikte ceza infaz kurumlarında görev yapan infaz ve koruma memurları, psikolojik destek, danışmanlık hizmetleri ve stres yönetimi programları gibi kaynaklara erişimde diğer travma meslek gruplarına göre (psikiyatrist, psikolog, psikolojik danışman, sosyal çalışmacı vb.) daha kısıtlı imkânlarla sahiptir. Bu durum, yaşadıkları psikososyal sorunların görünürlük kazanmasını ve etkin müdahaleyi zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı; ceza infaz kurumlarında görev yapan infaz ve koruma memurlarının mesleki yaşantılarının psikososyal yansımalarını incelemek, farkındalığı artırmak ve önleyici, destekleyici programlar geliştirilmesine ışık tutmaktır.

1.GEREÇ VE YÖNTEMLER

Çalışmamız için gerekli etik kurul izni, 13.11.2023 tarihinde İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu’ndan, 836101 sayılı 2023/435 karar numarası ile alınmıştır. Araştırmaya katılan bireylere çalışmanın amacı, yöntemi ve gizlilik esasları hakkında ayrıntılı bilgi verilmiş ve sözlü onam alınmıştır. Katılımcıların farklı şehirlerde bulunması

ve iletişim imkanları göz önünde bulundurularak, yazılı onam yerine sözlü onam tercih edilmiştir. Bu süreç, araştırmacının danışman hocasının bilgisi ve yönlendirmesi doğrultusunda yürütülmüştür. Katılımcıların tamamı, bilgilendirilmiş onam kapsamında ve gönüllü olarak çalışmaya katılmıştır.

1.1 Katılımcıların Seçimi

Çalışma, 1 Haziran 2024 – 25 Haziran 2024 tarihleri arasında; 4’ü Kapalı T Tipi, 2’si Kapalı M Tipi, 1’i Kapalı E Tipi ve 3’ü Açık ceza infaz kurumunda görev yapan, en az 5 yıldır bu mesleği sürdüren ve çalışmaya gönüllü olan 10 infaz ve koruma memuruyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır. Kartopu örnekleme, araştırmacının bildiği bir katılımcı aracılığıyla diğer katılımcılara ulaşılması ve bu sürecin benzer şekilde devam ederek örneklemin aşamalı olarak büyümesi anlamına gelir (Başkale, 2016).

1.2 Verilerin Toplanması

Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Bu teknik, katılımcıların duygu ve düşüncelerini açık uçlu sorularla kontrollü şekilde öğrenmeye dayanır ve yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ile yapılandırılmamış olmak üzere üç türü vardır (Baltacı, 2019). Çalışmamızda yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Bu yöntemde, araştırmacı önceden hazırladığı açık uçlu sorularla görüşme yapar; katılımcının yanıtlarına göre sorular revize edilebilir veya detaylandırılabilir (Türnüklü, 2000). Görüşmeler dijital ortamda, görüntülü olarak gerçekleştirilmiş, katılımcıların sözlü onamıyla ses kaydı alınmış ve 45 dakika ile 1 saat arasında sürmüştür. İki form kullanılmıştır: Katılımcı Bilgi Formu (yaş, cinsiyet, eğitim, mesleki deneyim gibi demografik bilgiler için) ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu. Görüşme formu, infaz ve koruma memurlarının mesleki yaşantılarının ruhsal ve sosyal etkilerini anlamaya yönelik 18 açık uçlu soru içermektedir.

1.3 Verilerin Analizi

Elde edilen veriler tematik analiz yöntemiyle işlenmiş ve sonuçlandırılmıştır. Tematik analiz, hem verilerin analizi esnasına görüşmelerle elde edilen verilerin daha ayrıntılı biçimde tanımlanmasına olanak sağlarken hem de içerdiği tümevarımsal anlayış ile verilerin yorumlanmasında nitel araştırmanın istediklerine hizmet eden bir yöntemdir (Fereday ve Muir- Cochrane, 2006). Çalışmamızda Braun ve Clarke (2006) tarafından belirtilen tematik analiz

yöntemi adımları referans alınmıştır. Tematik analiz için takip edilen adımlar verilere aşına olma, başlangıç kodlarını oluşturma, temaların aranması, temaları gözden geçirme, temaları tanımlama ve adlandırma ve raporlaştırma adımı olmak üzere 6 aşamayı içermektedir (Braun ve Clarke, 2006).

2. BULGULAR

2.1 Katılımcı Profili Katılımcıların yaş aralığı 35-61'dir. Araştırmaya katılan 10 infaz ve koruma memurunun 7'si erkek 3'ü kadın olmak üzere her birinin evli ve en az 1 çocuğa sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların 2'si lise mezunu, kalan katılımcıların 8'i de en az ön lisans mezunudur (Tablo 1)

TABLO 1: Katılımcı bilgi tablosu							
Katılımcı Tip	Cinsiyet	Yaş	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Mesleki Tecrübe	Hangi Tip Kurumda	Hangi Kurumda Görevde
Görev Yaptı							
Katılımcı 1 Kapalı M ve F Tipi	Erkek	51	Evli	Lisans	23	Kapalı T Tipi	
Katılımcı 2 Kapalı C ve T Tipi	Erkek	61	Evli	Ön Lisans	37	Açık	
Katılımcı 3 Kapalı C ve T Tipi	Kadın	49	Evli	Lisans	27	Kapalı T Tipi	
Katılımcı 4 E, F, M ve T Tipi	Erkek	57	Evli	Lise	33	Açık	Kapalı
Katılımcı 5 Kapalı M, H Tipi	Erkek	45	Evli	Lisans	17	Bağlı Kapalı T Tipi	Çocuk,
Katılımcı 6 Kapalı T Tipi	Kadın	48	Evli	Lise	27	Kapalı T Tipi	
Katılımcı 7 Kapalı Kadın ve T Tipi	Kadın	37	Evli	Lisans	13	Bağlı Açık	
Katılımcı 8 Kapalı E Tipi	Erkek	35	Evli	Yüksek Lisans	6	Kapalı E Tipi	
Katılımcı 9 Kapalı T ve M Tipi	Erkek	60	Evli	Ön Lisans	36	Kapalı M Tipi	
Katılımcı 10 Kapalı M Tipi	Erkek	60	Evli	Ön Lisans	36	Kapalı M Tipi	

2.2 Tematik Bulgulara Genel Bakış

Görüşmeler sonucunda belirlenen 16 tema aşağıda tablo hâlinde sunulmuştur (Tablo 2). Bu temalar, infaz ve koruma memurlarının mesleki deneyimlerinin farklı yönlerine ışık tutmaktadır.

TABLO 2: Temalar	
1.Tema: Kurum Yaşamı, Yapılan Rutin İş ve Görevler	9.Tema: Profesyonellik ve Empati Dengesi
2.Tema: Ruhsal Zorluklar	10.Tema: Ceza Adalet Sistemi ve Hükümlüler Hakkındaki Görüşler
3.Tema: Fiziksel Zorluklar	11.Tema: Hapishane ve Suç Temalı Yapımların Gerçeklikle Uyumu
4.Tema: Mesleğin Zor Yanları	12.Tema: Toplumun Mesleğe Bakışı ve Tepkiler
5.Tema: Duygu ve Stres Yönetimi	13.Tema: Mesleğin Aile ve Sosyal Hayata Etkisi
6.Tema: Travmatik/Zorlayıcı Deneyimler ve Etkileri	14.Tema: Mesai Dışı Yaşam ve Hobiler
7.Tema: Tükenmişlik ve Motivasyon	15.Tema: Meslek Yaşamıyla Süregelen Kişisel Değişimler
8.Tema: Memura Verilen Destek	16.Tema: Mesleki Beklentiler ve Beklentilerin Karşılanması

1.Tema: Katılımcıların meslek yaşamına dair paylaşımlarının, kurumlar arasındaki farklılıklara rağmen benzer ifadelerde yoğunlaştığı gözlenmiştir. Bu benzerlikler, sayım ve kısmi aramalar, gün içerisinde yapılan rutin işler, sorumlu oldukları birimlere göre temas ettikleri hükümlü sayısının değişmesi ve kurum ile koğuş düzenlerinden sorumlu olmaları şeklinde saptanmıştır. Katılımcıların bu yöndeki açıklamaları, ceza infaz kurumlarında görev yapan infaz ve koruma memurlarının işleyişine ilişkin literatürde yer alan bulgularla da uyumludur. Örneğin, Finn (1998) ile Lambert ve Paoline (2008) tarafından yapılan çalışmalarda infaz ve koruma memurlarının rutin işlerinin yoğunluk, görev çeşitliliği ve kurumsal yapıdan etkilendiği ifade edilmektedir. Bu temada yer alan ifadelerden bazıları şu şekilde; “Hükümlü sayısı kuruma göre değişiyor. Öğleden sonra kim hangi birimde görevliyse o işlerle ilgilenilir.” (Katılımcı 5, Erkek). “Kavga tartışma gibi durumlar olursa onlara müdahale edip ayırıyoruz. Genel olarak yaptığımız işler bu şekilde. Gün içerisinde etkileşim içerisinde bulunduğumuz hükümlü sayısı değişiyor ama birebir bir yüz yüze iletişimde oluyoruz.” (Katılımcı 6, Kadın).

2. Tema: Ruhsal Zorluklar: Mesleki yaşantıların ruhsal açıdan nasıl ve ne ölçüde etkilediğini ele alan bu tema kapsamında, katılımcılar mesleklerinin başlangıç dönemlerinde duygu yoğunluğunun fazla olduğunu, zamanla bu durumun

normale döndüğünü belirtmiş; suçlu profilleriyle sürekli iletişimde olmanın yorucu yapısına, çalışma ortamının fiziksel izolasyonunun ruhsal sıkıntılara yol açtığına ve mesleğin getirdiği yıpratıcı etkilerden söz etmişlerdir. Bu bulgular, ceza infaz kurumu çalışanlarının psikososyal zorluklarını inceleyen önceki araştırmalarla paralellik göstermektedir (Denhof ve Spinaris, 2016; Armstrong, Atkin-Plunk ve Wells, 2015). Tema kapsamında bir katılımcı görüşmede şu ifadelerle yer verdi; “Fiziksel durumdan ziyade orada muhatap olduğumuz kitle çok geniş ve zaman zaman çok sıkıntılı kişilerle de karşılaşabiliyoruz. Bu bağlamda ruhsal olarak daha yorucu olabiliyor. Geleniyle, gideniyle, kimsesiziyle ve kötü ruh halleri dahil her şeyiyle görüyoruz ve onlarla birlikte aynı ortamı paylaştığımız için ister istemez ruhsal olarak da etkiliyor tabii. Genel olarak biz orada sorunları çözmek adına onları dinlediğimiz için etkileniyorsun.” (Katılımcı 9, Erkek).

3.Tema: Fiziksel Zorluklar: Katılımcılar, ceza infaz kurumlarında çalışmanın fiziksel açıdan zorlu yanlarına dikkat çekmiştir. Vardiya sistemi, uzun süre ayakta kalma, ağır ve yoğun iş temposu, tehlikeli çalışma koşulları ve fiziksel yorgunluk, mesleğin temel zorlukları arasında yer almaktadır. Özellikle vardiya sisteminin, kadın katılımcıların ebeveynlik ve aile yaşamlarını hem fiziksel hem de duygusal açıdan zorladığı gözlenmiştir. Bu bulgular, infaz ve koruma memurlarının çalışma koşullarının fiziksel sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini ortaya koyan önceki araştırmalarla paralellik göstermektedir (Finn, 1998; Lambert ve Paoline, 2008). Kadın katılımcılardan birinin ifadesi şu şekildedir; “Fiziksel açıdan ise vardiya sistemi olduğu için ilk etapta bir kadın olarak zorluyor. Özellikle bir anne olarak çalışma saatleri doğrultusunda çocuğunun zaman zaman gece saatlerinde başka birinin bakımında olmak durumunda olması çok zor oluyor. Bu şekilde 2 çocuk büyüttüm. Söylediğim gibi fiziksel olarak en büyük iki etkisi benim için çocuk büyütme ve vardiya saatleri doğrultusunda gece nöbetleriydi.” (Katılımcı 3, Kadın).

4.Tema: Mesleğin Zor Yanları: Katılımcılar, meslek hayatlarındaki en önemli zorluklardan birinin kurum içindeki idare ve mesai arkadaşlarıyla uyum sağlamak olduğunu belirtmiştir. Ayrıca hükümlülerin rehabilitasyonu ve topluma yeniden kazandırılması sorumluluğunun da ciddi güçlükler içerdiği vurgulanmıştır. Literatürde de ceza infaz kurumlarında çalışanların iş ortamındaki sosyal ilişkilerin mesleki tatmin ve stres düzeyleri üzerinde belirleyici olduğu belirtilmektedir (Lambert ve Paoline, 2008). Bu bağlamda yer verilen ifadelerden bir tanesi şu şekildedir; “Kurum içerisinde mesai arkadaşları ve yönetimle olan ilişkinin çok daha önemli olduğunu düşünüyorum. Hükümlüler zaten biz ne

dersek onu yapmak zorundalar, karşı çıkamıyorlar. Ama yönetimle yaşanan sorun ya da mesai arkadaşınla yaşadığın anlaşmazlık kesinlikle daha zorlayıcı, zaman zaman yaşanabiliyor.” (Katılımcı 6, Erkek).

5.Tema: Duygu ve Stres Yönetimi: Katılımcılar, meslekle ilişkili stresle başa çıkmak için olaylara tarafsız ve mesafeli yaklaşmanın önemli olduğunu belirtmiştir. Mesleki stresle mücadelede mesafeli duruş ve görev bilincinin psikolojik dayanıklılığı artırdığı literatürde de desteklenmektedir (Siegrist, 1996). Buna göre ifadelerden biri şu şekildedir; “Kendi kendime sürekli bu olumsuzlukları düşünmem benim sadece zamanımı alır ve fiziksel olarak hastalığa iter, sadece görevimin gerektirdiklerini uyguluyorum.” (Katılımcı 7, Kadın).

6.Tema: Travmatik/Zorlayıcı Deneyimler ve Etkileri: Ceza infaz kurumlarında çalışanlar, mesleki yaşamlarında sıklıkla travmatik olaylarla karşılaşmakta ve bu durum hem psikolojik hem de mesleki açıdan zorluk yaratmaktadır. Literatürde de travmatik olayların ceza infaz memurlarında stres, tükenmişlik ve psikolojik rahatsızlıklara yol açtığı ortaya koyulmuştur (Denhof ve Spinaris, 2016). Bu bağlamda yer alan ifadelerden biri şudur; “İntihar vakaları bana ilk başlarda çok zor geliyordu. İnsan üzülüyor elbette fakat zamanla biz daha az duygusal hissediyoruz, üzülüyorsun ama yapabileceğin bir şey yok. O sırada uyman gereken prosedürlere uyuyorsun işte gerekli yapılması gerekenleri falan yapıyorsun. Senin vardiyanda olduğu için birkaç prosedüre tabii oluyorsun. Biz elimizden geleni yaptığımızdan emin olduğumuz için yılların getirdiği tecrübeyle sorun olmuyor fakat mesleğe yeni başlayan memurlar için bu tarz durumlarla karşılaşmak ne yapacağız korkusu yaratıyor. Mümkün olduğunca prosedürle hareket ediyoruz. Zaman zaman intihar girişimi sonrası ilk yardım müdahalesini bile biz yapıyoruz.” (Katılımcı 5, Erkek).

7.Tema: Tükenmişlik ve Motivasyon: Mesleğe duyulan sevgi ve bağlılığın, çalışanların motivasyonunu artırdığı ve tükenmişlik belirtilerini azalttığı katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Buna karşın, kurum içi çatışmaların motivasyon ve ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olduğu literatürde de belirtilmiştir (Armstrong, Atkin-Plunk ve Wells, 2015). Bu tema kapsamında yer verilen sözlerden biri şu şekildedir; “Ben kurumda idari yönetimin de çok önemli olduğunu düşünüyorum. Örneğin geçmiş kurum deneyimlerimde idari boyutta yaşadığım sıkıntılardan ötürü işe gitmek istemediğim bir dönem de olmuştu. Çalışma arkadaşlarıyla da hoşgörülü ve anlayışlı bir iletişim içerisinde olmak önemli, tersi bir durum olumsuz etkiliyor. Elbette mutlu hissettiğimiz de

oluyor ama diğer yandan zaten çalışma saatleri ve evdeki rollerimizden de dolayı dinlenemediğimiz zamanlar üst üste gelince zaman zaman bunları hissediyordum evet.” (Katılımcı 3, Kadın).

8.Tema: Memura Verilen Destek: Katılımcılar, hükümlülere yönelik psikososyal destek uygulamalarının bulunduğunu belirtirken, kendilerinin kurum içinde psikolojik veya sosyal destek alacak bir yapıdan yoksun olduklarını ifade etmiştir. Bu bulgu, infaz personelinin dayanıklılığını etkileyen kurum içi destek sistemlerinin yetersizliğinin önceki araştırmalarda da vurgulandığına işaret etmektedir (Armstrong, Atkin-Plunk ve Wells, 2015). Bu tema bağlamında bir katılımcı şu sözleri sarf etti; “Meslek adına eğitim merkezlerinde aldığımız hizmet içi eğitim kapsamında birkaç yılda bir imkân olursa öfke kontrolü, iletişim ve stresle başa çıkma teknikleri gibi eğitimler var. Kurum içerisinde psikolog ya da sosyal destek gibi bir imkânımız yok.” (Katılımcı 1, Erkek).

9.Tema: Profesyonellik ve Empati Dengesi: Katılımcılar, hükümlülerle etkileşimlerinde profesyonel tutum ile empatik yaklaşım arasında denge kurmaya çalıştıklarını; güvenliğini sağlarken tarafsız ve mesafeli davranmanın esas olduğunu belirtmiştir. Literatürde de mesleki etkililiğin empati ve sınır kontrolüyle birlikte ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır (Lambert ve Paoline, 2008). Bu tema bağlamındaki ifadelerden biri ise şu şekilde; “Ben bu dengeleme konusuna dikkat ediyorum. Evet kurum içerisinde iletişimim hükümlülerle de mesai arkadaşlarımla da iyi fakat hükümlülerle iletişim konusunda önemli bir nokta var. Kişisel çıkarlarına girmiyorum, hiç sağlamadım 36 yıldır. Zaten onu yapsan bu saygınlığı kazanamazsın. Bu denge bıçak sırtıdır, götürebilmen lazım. Herhangi bir tarafa kayarsan hem kendini hem insanları hem otoriteni kaybedersin. Cezaevi yönetmek, idare etmek ve dengeleri korumak üzerine kurulu. Biraz sevmeli biraz da çekinmeli memurdan, ancak o şekilde gelebilir başarı.” (Katılımcı 10, Erkek).

10.Tema: Ceza Adalet Sistemi ve Hükümlüler Hakkındaki Görüşler: Katılımcıların çoğu, ceza adalet sistemine ve hükümlülere dair düşüncelerinin toplumsal duyular veya medya temsilleri üzerinden şekillendiğini belirtmiş; bu temalar gerçek yaşam ile örtüşmeyebilmektedir. Bu bulgular literatürde, infaz personelinin sistem algısının toplumsal kodlarla şekillendiğini ortaya koyan çalışmalara paraleldir (Kaya, Çilli ve Güler, 2003). Bu bağlamda yer verilen ifadelerden bir tanesi şu şekilde; “İlk başlarda çevreden de duyduklarınla bilgin oluyor zaten. Örneğin mesela yanlarına gittiğinde korkuyor musun gibi sorular soruyorlardı. Hep zarar verecek şekilde davrandıklarını düşünüyorlardı. Ama

gerçekten öyle değil. Dışarıdan göründükleri gibi değil. Televizyonda dizilerde yansıtıldıkları gibi değil.” (Katılımcı 6, Kadın).

11.Tema: Katılımcıların büyük çoğunluğu, medya ve film yapımlarının hapisane yaşamını gerçek dışı biçimde gösterdiğini vurgulamıştır. Bu eleştirel bakış açıları, ceza infaz sistemi temsiline medya üzerinden nasıl algılandığını inceleyen önceki çalışmalarla paralellik taşımaktadır (Lambert ve Paoline, 2008). Bir katılımcının tema bağlamındaki ifadesi de şu şekilde; “Kesinlikle gerçeği yansıtmıyor. O filmdeki yaşanan olaylar biz görev yaparken yaşanmıyor yani. Bir tanesinde bir adam müdüre savcıya rest çekiyor, hakimiyet kurmaya çalışıyor, başka bir tanesinde de bir kişi cezaevini falan basıyor oradaki memurları dövüyor. Bunlar mümkün değil yani, cezaevine kimse rahatça giremez. Savcı da hâkim de polis de gelse istediği gibi giremez ve içeriye silah sokmaları da yasaktır. Filmlerde çok abartılıyor ve hem bizi hem de ceza evlerini kötü tanıtıyorlar. Gardiyan denildiğinde kafalarında işkenceci kişiler olarak düşünülüyoruz, öyle gösteriyorlar.” (Katılımcı 2, Erkek).

12.Tema: Toplumun Mesleğe Bakışı ve Tepkiler: Katılımcılar, toplumun mesleğe dair önyargılı bakış açıları sergilediğini; özellikle mesleğin ve kurumun halka açık olmamasının bu algıyı pekiştirdiğini belirtmiştir. Literatürde, cezaevi personeline yönelik sosyal önyargıların psikososyal etkisi üzerine çalışmalar bulunmaktadır (Denhof ve Spinaris, 2016). Bu ifadelerden biri şu şekilde; “Genelde ‘Gardiyan mısın, gerçekten mi? Korkmuyor musun? Yanlarına gidebiliyor musun?’ şeklinde tepkiler alıyorum. Bunları duyduğumda gülüyorum. Dizilerdeki filmlerdeki gibi düşünüyorlar ve gerçeği yansıtmadıklarını bildiğim için farklı hissetmiyorum. Bizim tek dezavantajımız aslında iş yerimizin halka açık olmaması. Banka ya da hastane gibi işleyişin gözler önünde olduğu kurumlar olmadığı için orayı farklı bir dünya sanıyorlar.” (Katılımcı 6, Kadın).

13.Tema: Mesleğin Aile ve Sosyal Hayata Etkisi: Katılımcılar, mesleki yaşam ile aile ve sosyal yaşam arasında net sınırlar çizmeye çalışmakla birlikte, mesai ortamının etkilerini aileye taşımamak için çaba harcadıklarını belirtmiştir. Bu durum, iş ve özel yaşam dengesiyle bağlantılı olarak iş tatmini ve stres düzeylerini etkileyen faktörler olarak literatürde tanımlanmıştır (Armstrong ve Griffin, 2004). Bu bağlamda ifade edilen bazı cümleler şunlardı; “Benim için açıkçası aile hayatına bir etkisi yok. Akşam 8 de mesaim bitip kurum kapısından çıktığım anda benim için cezaevi bitmiştir. Aklıma da getirmem eve de yansıtmam. Kapıda bırakabiliyorum. Az önce bahsettiğim olaydaki gibi sorunlar

yaşandığı oluyor elbette ama ben eşime ve çocuklarıma yansıtmak istemem yani genelde. Bazen meslektaşım olan arkadaşlarla oturduğumuzda bile cezaeviyle alakalı konu açtıklarında ben konuyu kapatmalarını isterim. Orada olan orada kalmalı bence, zaten gün içerisinde yeterince oranın stresi içerisindeyiz. Kurum dışında da bunları konuşmanın bir anlamı yok bence.” (Katılımcı 4, Erkek).

14.Tema: Mesai Dışı Yaşam ve Hobiler: Katılımcıların tamamı, mesai dışında doğayla iç içe vakit geçirmeyi, aile ve sosyal çevre ile etkinlikler yapmayı tercih etmekte ve bu etkinliklerin kendilerini dinlendirdiğini ifade etmektedir. Bu bulgu, stresle başa çıkma ve psikolojik iyi oluş literatüründe olumlu sosyal ve doğa temelli etkinliklerin etkisini destekleyen çalışmalarla örtüşmektedir (Siegrist, 1996; Kivimäki ve ark., 2012). Bu tema bağlamında yer alan ifadelerden bazıları yine şu şekildedir; “Hobilerim var. Sezonu açılmışsa ava giderim. Eşimle gezeriz, yürüyüş yaparız, spor da yapıyordum daha gençken. Doğayı eşim de çok seviyor, açık ve yeşil alanlara gideriz. Yani daha çok açık alanlarda vakit geçiririz.” (Katılımcı 2, Erkek). “İnsan eşiyle dostuyla birlikte ya da ailesiyle çocuğuyla vakit geçiriyor. Zaman bulabildiğimde de bahçede ya da yeşil alanlarda ekip biçme, doğayla ilgilenme benim çok hoşuma gider. Fırsat buldukça gezmeyi de çok severim.” (Katılımcı 9, Erkek).

15.Tema: Meslek Yaşamıyla Süregelen Kişisel Değişimler: Katılımcılar, meslek yaşamlarının kişisel tutum ve davranışlarında zamanla değişime neden olduğunu belirtmiş, daha sabırlı hale geldiklerini ancak sosyal kaygılarının zaman zaman aile üzerine yansıdığını ifade etmişlerdir. Literatürde, meslek yaşamı kaynaklı uyum sürecinin kişilik ve sosyal etkileşimlerde değişim yaptığını gösteren çalışmalar mevcuttur (Lambert ve Paoline, 2008). Yer verilen ifadelerden biri şu şekildedir; “Daha sabırsızdım. Bu mesleğe başladığımda bunun bana ters etki edeceğini anladığımda sabırlı olmayı öğrendim. Şöyle bir dezavantajı da oldu ama karşımızda farklı suçlu profilleri çıktığı için sürekli sosyal kaygı yaşıyorum zaman zaman. Bu kaygı pek kendim için de değil ama genelde çocuklarım için başlarına bir şey gelir mi endişesi yaşıyorum. Onlar dışarıda olduğunda zaman zaman kontrol etme ihtiyacı hissediyorum iyiler mi diye, eve geldiklerinde daha rahat hissediyorum.” (Katılımcı 7, Kadın).

16.Tema: Mesleki Beklentiler ve Beklentilerin Karşılanması: Katılımcılar, mesleğin fiziksel ve psikolojik etkileri göz önüne alındığında maaş, sosyal haklar ve emeklilik düzenlemeleri gibi alanlarda iyileşmeye ihtiyaç olduğunu belirtmiştir. Bu bulgu, ceza infaz memurları arasında mesleki beklentimemnuniyet ilişkisine dair literatürde yer alan çalışmalarla paralellik

göstermektedir (Armstrong, Atkin-Plunk ve Wells, 2015). Bu bağlamda yer verilen bir ifade ise şu şekildedir; “Yaptığımız işin fiziksel ve psikolojik etkilerini göz önünde bulundurduğumuzda aldığımız ücretin bunları karşılamadığını düşünüyorum. Emeklilik haklarının ve çalışma şartlarının da düzenlenmesi bizi birçok anlamda rahatlatır. Sosyal açıdan destek vermek adına yapılabilecek düzenlemelerin de bizi olumlu etkileyeceğini düşünüyorum.” (Katılımcı 7, Kadın).

3. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı, ceza ve infaz kurumlarında görev yapan infaz ve koruma memurlarının mesleki deneyimlerini, karşılaştıkları zorlukları ve bu zorluklarla başa çıkma biçimlerini anlamaktır. Bu bağlamda iş doyumu, tükenmişlik ve psikolojik iyi oluş süreçleri de incelenmiştir. Farklı yaş, cinsiyet ve kıdem düzeylerinden 10 katılımcı ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler, mesleğin çok boyutlu yapısını ortaya koymuştur. Çalışmanın sonuçları, literatürdeki birçok araştırmayla örtüşmekle birlikte bazı özgün katkılar da sunmaktadır. Örneğin, empati ile profesyonel mesafe arasındaki dengeye yönelik vurgular, mevcut literatürde nispeten daha az ele alınmış bir konudur. Bu bulgu, infaz koruma memurlarının yalnızca disiplin ve güvenlik işlevleriyle değil aynı zamanda karmaşık duygusal süreçlerle de başa çıkmak zorunda olduklarını göstermektedir. Bir diğer yandan örnekleme kadın memurların da yer alması, özellikle cinsiyet temelli farklılıkların görünür kılınması açısından önemli bir katkı sağlamıştır.

Günlük Rutinler ve Fiziksel Yük

Çalışmada elde edilen ilk tema, infaz koruma memurlarının günlük rutinlerinin yoğunluğu, mahkûmlarla etkileşimleri ve kurum düzenini yönetme sorumluluklarıdır. Bu bulgular, literatürde de sıkça vurgulanan şekilde mesleğin tekrar eden ve duygusal açıdan yıpratıcı doğasına işaret etmektedir (James, 2017). Katılımcıların ifade ettiği sürekli tekrar eden görevler, hem fiziksel hem zihinsel tükenmişlik riskini artırmaktadır. Özellikle kadın memurların vardiya sisteminin aile yaşamlarına olumsuz etkilerine dair bulgular dikkat çekicidir. Bu durum, sadece bireysel başa çıkma stratejileriyle değil, aynı zamanda kurumsal düzeyde yapılacak düzenlemelerle ele alınmalıdır. Örneğin görev rotasyonları, esnek vardiya uygulamaları ve çocuklu personel için destek mekanizmaları bu zorlukların hafifletilmesine katkı sağlayabilir. Ancak eleştirel olarak

bakıldığında, bu tür önerilerin uygulanabilirliği personel açığı ve kurumsal kısıtlarla sınırlı kalabilmektedir.

Ruhsal Zorluklar ve Vicdani Stres

Katılımcıların suçlu profilleriyle yakın teması, ruhsal açıdan zorlayıcı bir süreç yaratmaktadır. Bu bulgu, literatürde “vicdani stres” kavramıyla örtüşmektedir (Epstein ve ark., 2020). Çalışmamız, ayrıca empati ile profesyonel mesafeyi dengelemenin önemine vurgu yapması açısından özgün bir katkı sunmaktadır. Personelin empatiyi sürdürürken mesleki sınırlarını koruyabilme becerisini geliştirecek eğitimlerin düzenlenmesi bu noktada kritik görünmektedir. Bununla birlikte, stresin yalnızca suçlularla temasın sonucu olmadığı, kurumsal politikaların katılığı ve sınırlı yönetici desteğinin de bu süreci ağırlaştırdığı görülmektedir. Dolayısıyla, vicdani stresin azaltılmasında bireysel stratejilerin yanında kurumsal reformların gerekliliği de tartışılmalıdır. Travmatik Deneyimler ve Dayanıklılık Çalışmanın önemli bulgularından biri, özellikle mahkûm intiharları gibi travmatik olayların çalışanlar üzerinde derin etkiler bırakmasıdır. Deneyimli memurlar zamanla duygusal ayrışma becerisi geliştirirken, bu sürecin duyarsızlaşma riskini beraberinde getirdiği görülmektedir (Denhof, Spinaris ve Morton, 2014). Yeni göreve başlayan personelin ise bu tür olaylarla baş etmede daha savunmasız olduğu, literatürdeki bulgularla uyumludur (Forman-Dolan ve ark., 2022). Bu nedenle, kriz müdahale ekiplerinin kurulması, süpervizyon desteği ve psikoeğitim programlarının sunulması özellikle mesleğe yeni başlayan personel için hayati önemdedir. Eleştirel açıdan, kurumların bu tür destekleri çoğunlukla olay sonrası kriz yönetimiyle sınırlı tuttuğu; önleyici ve sürekli psikososyal destek mekanizmalarının ise yetersiz kaldığı görülmektedir.

İş Doyumu, Motivasyon ve Kurumsal İlişkiler

Katılımcılar işlerinin anlamlı olduğuna inandıklarında tükenmişliklerinin azaldığını ve motivasyonlarının arttığını vurgulamışlardır. Bu bulgu literatürle paralellik göstermektedir (Chen, Sharma, Edinger, Shapiro ve Farh, 2011). Ayrıca, yöneticilerle ve meslektaşlarla kurulan sağlıklı ilişkilerin stres düzeyini azalttığı ve kurumsal aidiyeti güçlendirdiği görülmüştür (Forman-Dolan ve ark., 2022). Ancak burada eleştirel bir noktaya değinmek gerekir: kurumsal takdir ve tanınırlık mekanizmaları genellikle sınırlı ve üst yönetimin inisiyatifine bağlıdır. Bu nedenle, başarıların görünür kılınması için daha sistematik ve şeffaf bir takdir sistemine ihtiyaç vardır.

Cinsiyet Perspektifi

Çalışmada kadın infaz koruma memurlarının deneyimleri, özellikle aile yaşamı ve vardiya sistemi bağlamında öne çıkmıştır. Ancak bu durum yalnızca iş yüküyle sınırlı değildir. Toplumsal cinsiyet rolleri, ataerkil iş kültürü ve kadınların görünmez emeği de bu zorlukların önemli kaynaklarıdır. Bu açıdan, kurumlarda yalnızca esnek vardiya değil, aynı zamanda cinsiyet eşitliğini güçlendiren politikaların geliştirilmesi önem taşımaktadır.

Sosyal Yaşam ve Aile Etkileri

Katılımcılar, iş ve aile yaşamlarını birbirinden ayırmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Bu strateji, literatürde de tükenmişliği azaltıcı bir etken olarak gösterilmektedir (Schwartz ve ark., 2019). Ancak burada bireysel sorumluluğun öne çıkması dikkat çekicidir. Çalışanlardan “kendi sınırlarını koymaları” beklenirken, kurumsal düzeydeki yapısal sorunlar (fazla mesai, ağır vardiya yükü) görece geri planda kalmaktadır. Dolayısıyla, iş-yaşam dengesi yalnızca bireylerin sorumluluğuna bırakılmamalı, kurumlar da bu konuda aktif rol üstlenmelidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Çalışmalar

Bu çalışmanın sınırlılıkları arasında örneklem büyüklüğünün sınırlı olması, verilerin yalnızca görüşmelere dayanması ve sosyal arzu edilebilirlik yanlılığı sayılabilir. Ayrıca araştırmanın belirli bir kurumsal bağlamda yürütülmüş olması, bulguların genellenebilirliğini sınırlandırmaktadır. Gelecek çalışmalarda karma yöntemlerin kullanılması, farklı bölgeler ve kurumlarda karşılaştırmalı araştırmalar yapılması, boylamsal çalışmalarla zaman içindeki değişimlerin incelenmesi önerilmektedir.

Genel Değerlendirme

Sonuç olarak, bu çalışma infaz koruma memurlarının mesleki deneyimlerine dair hem literatürle uyumlu hem de özgün bulgular ortaya koymuştur. Özellikle empati-profesyonel mesafe dengesi, toplumsal cinsiyet temelli farklılıklar ve kurumsal destek mekanizmalarının yetersizliği ön plana çıkmaktadır. Bulgular, bireysel dayanıklılık stratejilerinin önemini vurgulamakla birlikte, kalıcı iyileşme için kurumsal reformların, aile dostu politikaların, cinsiyet eşitliğini gözetin

uygulamaların ve düzenli psikolojik destek mekanizmalarının geliştirilmesinin zorunlu olduğunu göstermektedir.

4. SINIRLILIKLAR

Çalışmamızda kullanılan örnekleme katılımcılara kartopu örneklemiyle ulaşılması sebebiyle katılımcıların büyük bir çoğunluğunun kapalı ceza infaz kurumlarında çalıştıkları görülmektedir. Bununla birlikte, çocuk eğitim evleri ve kadın ceza infaz kurumlarında çalışan katılımcılara da ulaşılması mümkün olabilirdi. Bu kurumlarda görev yapan infaz ve koruma memurlarının sahip oldukları mesleki deneyimlerin psikososyal etkileri gözlemlenebilirdi. Böylece, farklı kurum tiplerinde sorumlu olunan kitlelerin özelliklerinin memurlar üzerindeki yansımaları da önemli bir veri olarak ortaya konulabilirdi.

SONUÇ

Bu araştırmada infaz ve koruma memurlarının mesleki deneyimleri incelenmiş, bulgular mesleğin fiziksel ve psikolojik açıdan yoğun talepler içerdiğini göstermiştir. Özellikle vardiya sistemi, suçlu profilleriyle etkileşim, travmatik olaylar ve kurumsal destek eksikliği çalışanlarda tükenmişliği artıran başlıca faktörlerdir.

Çalışmada öne çıkan sonuçlar; günlük görevlerin tekrarlayıcı yapısının yıpratıcı olması, vicdani stresin sık yaşanması, yeni başlayan personelin travmatik olaylara karşı daha savunmasız olması, işin anlamlı bulunmasının motivasyonu artırması ve kadın memurların toplumsal cinsiyet temelli ek zorluklar yaşamasıdır. Bu bulgular, bireysel başa çıkma stratejilerinin tek başına yeterli olmadığını; vardiya düzenlemeleri, psikolojik destek hizmetleri, akran dayanışması ve kurumsal takdir mekanizmaları gibi yapısal düzenlemelere ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, infaz ve koruma memurlarının psikolojik iyi oluşunu destekleyecek politikalar geliştirilmesi hem çalışanların sağlığı hem de kurumların sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir.

KAYNAKÇA

- Arlinghaus, A., Bohle, P., Iskra-Golec, I., Jansen, N., Jay, S. ve Rotenberg, L. (2019). Working Time Society consensus statements: Evidence-based effects of shift work and non-standard working hours on workers, family and community. *Industrial Health*, 57(2), 184-200.
- Armstrong, G. S., Atkin-Plunk, C. A. ve Wells, J. (2015). The relationship between work–family conflict, correctional officer job stress, and job satisfaction. *Criminal Justice and Behavior*, 42(10), 1066-1082.
- Armstrong, G. S. ve Griffin, M. L. (2004). Does the job matter? Comparing correlates of stress among treatment and correctional staff in prisons. *Journal of Criminal Justice*, 32(6), 577-592.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Braun, V. ve Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Aday Memurları Yetiştirme Yönetmeliği (2004). *T.C. Resmî Gazete*, Sayı 25452, 4 Mayıs 2004.
- Chen, G., Sharma, P. N., Edinger, S. K., Shapiro, D. L. ve Farh, J.-L. (2011). Motivating and demotivating forces in teams: Cross-level influences of empowering leadership and relationship conflict. *Journal of Applied Psychology*, 96(3), 541-557.
- Cheung, C. K. ve Chi-mei Li, J. (2022). Moderating the harmful effects of police nightshift work on work–family balance by adjusting shift autonomy. *Journal of Comparative Family Studies*, 53(3), 305-330.

- Denhof, M. D. ve Spinaris, C. G. (2016). Prevalence of trauma-related health conditions in correctional officers: A profile of Michigan Corrections Organization members. *Desert Waters Correctional Outreach*, 1, 1-37.
- Denhof, M. D., Spinaris, C. G. ve Morton, G. R. (2014). Occupational stressors in corrections organizations: Types, effects and solutions. *US Department of Justice, National Institute of Corrections*, 54, 71-82.
- Durak, Ş. E. ve Durak, M. (2008). Ceza infaz kurumu personelinde psikolojik semptomatoloji: İş stresi, psikolojik dayanıklılık, tükenmişlik, sosyal destek ve baş etme tarzları (TÜBİTAK projesi). *Türkiye*.
- Epstein, E. G., Haizlip, J., Liaschenko, J., Zhao, D., Bennett, R. ve Marshall, M. F. (2020). Moral distress, mattering, and secondary traumatic stress in provider burnout: A call for moral community. *AACN Advanced Critical Care*, 31(2), 146-157.
- Ferdik, F. V. ve Smith, H. P. (2017). Correctional officer safety and wellness literature synthesis. *Washington, DC*, 1-36.
- Fereday, J. ve Muir-Cochrane, E. (2006). Demonstrating rigor using thematic analysis: A hybrid approach of inductive and deductive coding and theme development. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(1), 80-92.
- Finn, P. (1998). Correctional officer stress—a cause for concern and additional help. *Federal Probation*, 62, 65.
- Forman-Dolan, J., Caggiano, C., Anillo, I. ve Kennedy, T. D. (2022). Burnout among professionals working in corrections: A two-stage review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(16), 9954. <https://doi.org/10.3390/ijerph19169954>
- Jaegers, L. A., Ahmad, I., Berven, W., Barnidge, E. ve Vaughn, M. G. (2019). Correctional officer exposure to traumatic events and symptoms of post-traumatic stress disorder: A cross-sectional study. *Journal of Occupational*

and *Environmental Medicine*, 61(11), 914–919.
<https://doi.org/10.1097/JOM.0000000000001700>

Kaya, N., Çilli, A. S. ve Güler, Ö. (2003). Cezaevinde çalışan infaz ve koruma memurlarında psikiyatrik bozuklukların bir yıllık yaygınlığı, 59-62.

Kivimäki, M., Nyberg, S. T., Batty, G. D., Fransson, E. I., Heikkilä, K., Alfredsson, L. ... ve Theorell, T. (2012). Job strain as a risk factor for coronary heart disease: A collaborative meta-analysis of individual participant data. *The Lancet*, 380(9852), 1491–1497. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(12\)60994-5](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(12)60994-5)

Koç, C. (2014). Gündüz çalışan infaz ve koruma memurları ile vardiyalı çalışan infaz ve koruma memurları arasındaki iş doyumu ve tükenmişliğin incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Alanya Ceza İnfaz Kurumu]. *Antalya, Türkiye*.

Lambert, E. G. ve Paoline, E. A. (2008). The influence of individual, job, and organizational characteristics on correctional staff job stress, job satisfaction, and organizational commitment. *Criminal Justice Review*, 33(4), 541-564.

NA, N. ve James, J. (2017). *States of confinement: Policing, detention, and prisons*. Springer.

Pathak, V., Jena, B. ve Kalra, S. (2013). Qualitative research. *Perspectives in Clinical Research*, 4(3), 192.

Piko, B. F. (2006). Burnout, role conflict, job satisfaction and psychosocial health among Hungarian health care staff: A questionnaire survey. *International Journal of Nursing Studies*, 43(3), 311-318.

Schwartz, S. P., Adair, K. C., Bae, J., Rehder, K. J., Shanafelt, T. D., Profit, J. ve Sexton, J. B. (2019). Work-life balance behaviours cluster in work settings and relate to burnout and safety culture: A cross-sectional survey analysis. *BMJ Quality & Safety*, 28(2), 142-150.

Siegrist, J. (1996). Adverse health effects of high-effort/low-reward conditions. *Journal of Occupational Health Psychology*, 1(1), 27–41. <https://doi.org/10.1037/1076-8998.1.1.27>

Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilen nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24), 543-559.

World Health Organization (WHO). (2010). *Healthy workplaces: A model for action for employers, workers, policymakers and practitioners*. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241599313>